

Weinig vlinders

Begin van het jaar schreef ik nog over de natte warme winter. Ik wist toen niet dat we nog een extreem koude en extreem warme periode zouden krijgen. Het temperatuurverschil binnen anderhalve maand was op enkele plaatsen meer dan 40 graden. Dat hebben we geweten.

Albert Vliegthart

Herstel van hoogveen leidt tot de terugkeer van de hoogveenglanslibel.

Tekst: Het is een slecht vlinderjaar. De soorten vliegen wel, maar de aantallen zijn bijzonder laag. Berichten uit Spanje, Italië, Hongarije, Frankrijk, Bulgarije en eigen ervaring uit het buitenland bevestigen hetzelfde. Wat er precies aan de hand is, weten we niet. Het lijkt erop dat veel rupsen zijn gestorven in het voorjaar. Er zijn natuurlijk soorten die wél een goed seizoen hebben: duinparelmoervlinder, kleine vos en koevinkje. Grote weerschijnvlinder, spiegeldikkopje en bosparelmoervlinder worden ook geregeld waargenomen, maar hoe deze soorten het daadwerkelijk doen, zal moeten blijken uit de monitoring. De tellingen tonen in ieder geval aan dat de aantallen vlinders beduidend lager zijn dan normaal.

De grote parelmoervlinder vliegt voor het vierde jaar in Zuid-Limburg en lijkt zich te kunnen handhaven. Het is de enige plek buiten de Veluwe en de Waddeneilanden. De zilveren maan is voor het tweede opeenvolgende jaar waargenomen in de Gelderse Vallei. Als de soort zich hier kan handhaven zou dit de derde populatie in Gelderland zijn. Op 1 juli werd de eerste keizersmantel bij Velden gemeld. Deze soort wordt de laatste jaren steeds meer in Nederland gezien en daarom gaat De Vlinderstichting onderzoek doen naar de criteria voor voortplanting voor deze soort.

De libellen lijken weinig last te hebben van het klimaat. De recentelijk ontdekte sierlijke witsnuitlibel breidt zich in aantal uit. Er zijn verschillende individuen in de Weerribben en Wieden gezien. Dit jaar dook de soort ook op in de Lindevallei. De Vlinderstichting heeft soortgerichte monitoring opgezet om de ontwikkeling van deze bijzondere soort beter te kunnen volgen.

Kais Velling

Keizersmantels leggen hun eitjes op bomen vlak bij viooltjes. Observaties zijn altijd welkom.

Ook opmerkelijk is de bevestiging van een populatie hoogveenglanslibel in het Meddose Veen. Eerder werd de soort hier wel eens aangetroffen, maar dit jaar zijn er op meerdere plekken ook larvenhuidjes gevonden door Rob Felix. Ongeveer acht jaar geleden heeft Natuurmonumenten hier maatregelen genomen voor het herstel van hoogveen, waarbij meer water wordt vastgehouden. De ontstane open plekken groeien weer dicht met hoogveen en dat zijn nu precies de plekken waar de hoogveenglanslibel zich voortplant. Veenherstel is een langdurig proces en het is verbazend dat de hoogveenglanslibel al zo snel van deze maatregel profiteert.

Voor nachtvlinderaars was het lang opblijven tijdens de nachtvlindernacht en hopen dat het niet regende, maar het was uiteindelijk de moeite waard. Een verslag uit Wageningen staat elders in deze 'Vlinders'. Willem Oosterhof trof op 27 mei een bleke daguil in zijn nachtvlinderval aan. Dit is de tweede waarneming in Nederland. De vorige waarneming dateerde alweer uit de vorige eeuw: 1958. Opmerkelijk, want deze soort staat bekend als trekvlinder.

De eikenprocessierups zorgt voor menige discussie en wordt op veel plaatsen bestreden. Lothar Rutten hoorde tijdens een vogelwandeling een opmerkelijk verhaal van iemand die de eikenprocessierups in zijn tuin heeft. Een koolmees pikt daar steeds een grote harige rups weg en vliegt naar een tak waar hij de rups langs afstrijkt, haartjes eruit trekt en daarna zijn snavel schoonveegt. Dan verdwijnt de vogel met rups in het nestkastje. Niet veel vogelsoorten kunnen goed omgaan met de brandharen, maar daar heeft deze koolmees dus iets op gevonden. Begin juli vormden bijna driehonderd nesten van de eikenprocessierups in Drenthe een ongekende plaag. Niet eerder was deze rups in het noorden zo massaal aanwezig. Het Drents Landschap wachtte het leerproces van de overige koolmezen niet af en nam zelf maatregelen. Uit voorzorg is een bos bij Havelte voor publiek afgesloten. ●